

Norvegija gali didžiuotis savo sūnumis:
Henriku Ibsenu, Edvardu Munchu ir geriausiu trilerių rašytoju Jo Nesbø.
NEW YORK TIMES

Jo Nesbø

Tarakonai

baltos lankos

J O N E S B Ø

TARAKONAI

Iš norvegų kalbos vertė
Rima Ciburevkinaitė

baltos lankos

*

– Hari!

Tonjė Vig pasitiko jį registratūroje paraudusiais skruostais ir tokiomis raudonomis lūpomis, kad jis įtarė ją pasidažius prieš pat išeinant iš kabineto.

– Mums reikia išgerti arbatos, – tarė ji. – Ao!

Jam atėjus, Ao nieko nesakydama baikščiai į jį spoksojo, ir nors jis paskubėjo pareikšti, jog apsilankymas nieko bendro su ja neturi, pastebėjo, kad jos žvilgsnis buvo tarsi antilopės, kuri geria, nuolat dairydamosi liūtų. Ao atsuko jiems nugarą ir nuėjo.

– Graži mergina, – pasakė Tonjė ir įdėmiai pažiūrėjo į Harij.

– Nuolanki, – atsiliepė jis. – Jauna.

Tonjė atrodė patenkinta atsakymu ir nusivedė jį į kabinetą.

– Aš, tiesą sakant, vakar bandžiau tau prisiskambinti, – sučiulbėjo ji. – Bet tavęs, ko gero, nebuvo namie.

Haris matė, kad Tonjė laukia, kol jis paklaus, kodėl ji skambinusi, bet patylėjo. Ao pasirodė su arbata, jis palaukė, kol mergina išeis.

– Man reikia šiek tiek informacijos, – prabilo jis.

– Kokios?

– Kadangi tu esi *chargé d'affaires*, kai ambasadoriaus nėra, spėju, kad žinai, kada jis būdavo išvykęs.

– Žinoma.

Jis perskaitė keturias datas, o Tonjė sutikrino jas su savo kalendoriumi. Ambasadorius buvo išvykęs visomis minimomis

datomis. Tris kartus į Čiang Majų ir vieną kart į Vietnamą. Haris neskubėdamas užsirašė ir kalbėjo toliau:

– Ar ambasadorius pažinojo kitų norvegių moterų Bangoje, išskyrus savo žmoną?

– Ne... – atsakė Tonjė. – Kiek žinau, ne. Na, aišku, išskyrus mane.

Haris prieš paklausdamas palaukė, kol ji pastatys ant stalo puodelį.

– Ką pasakysi į tai, kad aš manau, jog su ambasadoriumi turėjai romaną?

Tonjei Vig atvipo žandikaulis. Ji buvo norvegiškos dantų priežiūros pažiba.

– O jergau! – aiktelėjo ji taip akivaizdžiai ironizuodama, kad Haris iš jos aiktelėjimo galėjo tik konstatuoti, jog „jergau“ vis dar yra kai kurių moterų žodyne.

Jis kostelėjo.

– Aš manau, kad judu su ambasadoriumi būtent tomis dienomis lankėtės viešbutyje „Maradiz“, o jei tai tiesa, turiu paprašyti paaiškinti, kokie buvo jūsų santykiai ir kur tu buvai tą dieną, kai jis mirė.

Keista, kad toks baltas žmogus kaip Tonjė Vig galėjo dar labiau išbalti.

– Ar aš turėčiau susisiekti su advokatu? – galiausiai paklausė ji.

– Nebent turi ką slėpti.

Haris pastebėjo, kad jos akių kampučiuose susitvenkė ašaros.

– Aš neturiu ko slėpti, – pareiškė ji.

– Vadinasi, turėtum man pasipasakoti.

Ji atsargiai servetėle patapšnojo sau prie akių, kad nesugadintų makiažo.

– Aš, žinokit, būčiau galėjusi trokšti jo mirties.

Haris atkreipė dėmesį, kad ji vėl pradėjo vartoti formą „jūs“, ir kantriai laukė.

– Gal ir troškau, nes beveik apsidžiaugiau, kai išgirdau, kad jis numirė.

Jis suvokė, kad ambasados ministrei patarėjai atsirišo liežuvis. Tereikėjo saugotis, kad neleptelėtum ar neiškřstum kokios nors kvailystės ir nesustabdytum šitos lavinos, mat prisipažinimas retai kada ateina vienas.

– Nes jis nenorėjo palikti savo žmonos?

– Ne! – Tonjė Vig papurtė galvą. – Jūs ne taip supratot. Nes jis man viską sugadino! Viską, ką... – Pirmas kūtelėjimas nuskambėjo taip skausmingai, kad Haris suprato kažkur pataikęs. Ji susivaldė, nusišluostė abi akis ir kostelėjo. – Tai buvo politinis paskyrimas, šiam darbui jis neturėjo reikiamos kvalifikacijos. Man jau buvo duota suprasti, kad esu reali kandidatė į ambasadoriaus pareigybę, kai gavau žinią. Jį išsiuntė iš Norvegijos visu greičiu, tarsi būtų rūpėję kuo skubiau jo atskratyti. Turėjau atiduoti ambasados raktus žmogui, kuris nežinojo, kuo ambasados ministras patarėjas skiriasi nuo atašė. Tarp mūsų niekada nieko nebuvo, man tokia mintis atrodo visiškai absurdiška, argi jūs nesuprantat?

– Kas tada nutiko?

– Kai mane pakvietė jo atpažinti, staiga pamiršau viską dėl to paskyrimo, pamiršau, kad gavau naują progą. Vietoj to prisiminiau, koks mielas ir protingas jis buvo žmogus. Būtent toks jis ir buvo! – ji pasakė taip, tarsi Haris būtų ruošęsis prieštauti. – Nors jis, mano nuomone, ir nebuvo labai tikęs kaip ambasadorius. Ir žinote, nuo tada aš nemažai galvojau. Kad galbūt visą gyvenimą teikiau pirmenybę ne tam, kam reikėjo, kad yra svarbesnių dalykų nei darbas ir karjera. Gal net nepateiksiu prašymo dalyvauti konkurse dėl ambasadoriaus posto. Bus matyt. Daug ką reikia apmąstyti. Taip, gal neteiksiu, kol kas nieko tiksliai negaliu pasakyti. – Ji porą kartų sušniurkščiojo ir, atrodo, suėmė save į rankas. – Matot, būtų labai neįprasta ambasadoriumi paskirti tos pačios ambasados ministrą patarėją. Kiek žinau, tokio atvejo nėra buvę. – Tonjė išsitraukė

veidrodėlį, patikrino, ar makiažas tvarkingas, ir beveik pati sau tarė: – Bet, spėju, visada būna pirmas kartas.

*

Važiuodamas taksi į policijos nuovadą Haris nusprendė, kad Tonję Vig gali išbraukti iš įtariamųjų sąrašo. Iš dalies dėl to, kad ji jį įtikino, iš dalies todėl, kad galėjo įrodyti, jog tomis dienomis, kurias ambasadorius praleido viešbutyje „Maradiz“, ji buvo kitur. Tonjė taip pat patvirtino, kad nuolat Bankoke gyvenančių norvegių yra mažai.

Todėl pagalvojus apie tai, kas neįmanoma, Hariui tarsi kumščiu smogė į paširdžius. Kadangi tai visai nebuvo neįmanoma.

*

Mergina, įėjusi pro stiklines „Hard Rock Café“ duris, atrodė visai kitas žmogus nei sode ir laidotuvėse – jos kūno kalba nebuvo uždara ir intravertiška, o veido išraiška nedemonstravo nuobodulio ir užsispyrimo. Kai pamatė Harį, sėdintį su tuščiu kokakolos buteliuku ir laikraščiu priešais save, Runos veidą nušvietė šypsena. Ji buvo apsivilkusi suknelę trumpomis rankovėmis ir mėlynų gėlių raštu. Kaip patyrusi iliuzionistė laikė protezą taip, kad jo beveik nepastebėdavai.

– Laukei manęs, – konstatavo ji patenkinta.

– Sunku nuspėti eismą, – pasakė jis. – Nenorėjau vėluoti.

Ji prisėdo ir užsisakė šaltosios arbatos.

– Vakar. Tavo motina...

– Miegojo, – nukirto ji trumpai. Taip trumpai, kad Haris suprato, jog čia būta perspėjimo. Bet jis nebeturėjo laiko vaikščioti aplinkkeliais.

– Norėjai pasakyti – girta?

Runa pakėlė į jį akis. Jos laiminga šypsena išgaravo.